

Košice – inštitucionálna základňa kultúry, školstva a vedy

Uršula Ambrušová – Peter Fedorčák (eds.)

Zborník príspevkov z vedeckej konferencie organizovanej v Košiciach
dňa 24. októbra 2012 Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa
Šafárika v Košiciach a Východoslovenským múzeom v Košiciach pri príležitosti
140. výročia založenia Východoslovenského múzea v Košiciach.

Košice 2012

**Košice – inštitucionálna základňa kultúry, školstva a vedy
(k 140. výročiu založenia Východoslovenského múzea v Košiciach)**

Uršula Ambrušová – Peter Fedorčák (eds.)

Recenzenti:

prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc.

doc. PhDr. Soňa Gabzdilová, CSc.

Publikácia bola vydaná v rámci riešenia projektu VEGA č. 01/0101/12 Miesta pamäti Košíc I. (Historické prelomy a inštitúcie). Konferenciu a vydanie publikácie finančne podporili Košický samosprávny kraj a Rektorát Univerzity Pavla Jozefa Šafárika.

© Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať, ukladať do informačných systémov alebo inak rozširovať bez súhlasu majiteľov práv. Za odbornú a jazykovú stránku príspevkov zodpovedajú autori.

ISBN 978-80-7097-992-1

Obsah

Košice – inštitucionálna základňa kultúry, školstva a vedy (k 140. výročiu založenia Východoslovenského múzea v Košiciach) (<i>Štefan Šutaj</i>)	7
Archeológia v dejinách Východoslovenského múzea v Košiciach (<i>Dárius Gašaj</i>)	11
Dr. Imrich Henszlmann - filantrop, vedec, priekopník dejepisu umenia a jeden zo zakladateľov Hornouhorského muzeálneho spolku v Košiciach (<i>Uršula Ambrušová</i>)	23
Muzeálna slovenská spoločnosť a východné Slovensko (<i>Ladislav Tajták</i>)	29
Výstavná činnosť Východoslovenského múzea v obraze dobovej tlače (20. roky 20. storočia) (<i>Ján Kovačič</i>)	35
Východoslovenské múzeum na začiatku a konci druhej svetovej vojny (<i>Gabriel Vizslay</i>)	57
Centenárium PhDr. Michala Markuša, CSc. - prvého etnografa Východoslovenského múzea v Košiciach (<i>Klaudia Bugarová</i>)	73
Slovenské technické múzeum v kontexte doby (<i>Eugen Labanič</i>)	79
Archív mesta Košice v minulosti a dnes (<i>Mária Hajduová</i>)	89
Štátny archív v Košiciach - minulosť a súčasnosť (<i>Milena Ostrolucká</i>)	99
Minulosť a súčasnosť Štátneho archívu v Košiciach, pobočka Košice (<i>Diana Kunderová - Katarína Turčanová</i>)	109
Štátna vedecká knižnica v Košiciach a jej postavenie v kultúrno-vzdelávacom procese spoločnosti (<i>Ján Gašpar</i>)	115
Teatrálne k dejinám košického divadla. Rekognoskácia výskumného terénu so zameraním na obdobie do roku 1918 (<i>Peter Himič - Pavol Hrehorčák</i>)	129
Košická univerzita - počiatky vysokého školstva v Košiciach (<i>Peter Fedorčák</i>)	139
Vysoké školstvo v Košiciach medzi rokmi 1939 - 1945 v kontexte univerzitnej tradície mesta a možnosti slovenského vzdelávania (<i>Tomáš László</i>)	145

Technické vysokoškolské vzdelávanie v Košiciach - historická príležitosť pre rozvoj regiónu (<i>Juraj Sinay</i>).....	161
Dejiny Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach od založenia po súčasnosť (<i>Ružena Parová</i>)	171
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach - 50 rokov vedeckého bádania a výchovy prírodovedcov (<i>Pavol Mártonfi</i>)	183
Slovenská akadémia vied a rozvoj vedy v Košiciach (<i>Mária Ďurkiovská - Marián Gajdoš</i>).....	195
Dr. Emil Petách - priekopník vedeckej numizmatiky na východnom Slovensku (<i>Katarína Zozuláková</i>)	217

Content

Košice - institutional basis of culture, education and science (on the 140th anniversary of the East Slovak Museum in Košice) (<i>Štefan Šutaj</i>)	7
Archaeology in the History of the East Slovak Museum in Košice (<i>Dárius Gašaj</i>)	11
Dr. Imrich Henszlmann – Philanthropist, Scientist, Innovator in the History of Arts and one of the Founders of the Upper-Hungarian Museum Association in Košice (<i>Uršula Ambrušová</i>)	23
Slovak Museum Society and Eastern Slovakia (<i>Ladislav Tajták</i>).....	29
Pictures exhibitions of the East Slovak Museum in Košice reflected by newspapers in the 1920s (<i>Ján Kovačič</i>)	35
The Eastern Slovakian Muzeum at the beginning and the end of the World War II (<i>Gabriel Vizslay</i>)	57
Centenary of PhDr. Michal Markuš, CSc. – The first Ethnographer of the East Slovak Museum in Košice (<i>Klaudia Buganová</i>)	73
The Slovak Technical Museum in the Context of the Age (<i>Eugen Labanič</i>)	79
Košice City Archives – Past and Present (<i>Mária Hajduová</i>).....	89
The State Archives in Košice – Past and Present (<i>Milena Ostrolucká</i>)	99
The Past and Present of the State Archives in Košice – Division in Košice (<i>Diana Kunderová - Katarína Turčanová</i>).....	109
The State Scientific Library in Košice and its Position in the Cultural and Educational Process of Society (<i>Ján Gašpar</i>).....	115
Theatrical Items to the Theatre History of Košice. Reconnaissance of the Field of Research Focusing on the Period up to 1918 (<i>Peter Himič - Pavol Hrehorčák</i>)	129
The University of Košice – The Beginnings of Higher Education in Košice (<i>Peter Fedorčák</i>)	139

Higher Education in Kassa (Košice) Between 1939 and 1945 in the Context of the University Traditions of the City and the Slovak Educational Possibilities (<i>Tomáš László</i>).....	145
Technical Higher Education in Košice – a Historical Opportunity for the Development of the Region (<i>Juraj Sinay</i>)	161
The History of Pavol Jozef Šafárik University in Košice from the Foundation to the Present day (<i>Ružena Parová</i>).....	171
Faculty of Science of P. J. Šafárik University in Košice - 50 years of scientific research and education of natural historians (<i>Pavol Mártonfi</i>).	183
Slovak Academy of Sciences and the development of science in Košice (<i>Mária Ďurkiovská - Marián Gajdoš</i>).....	195
Dr. Emil Petách – Innovator in the scientific numismatics in Eastern Slovakia (<i>Katarína Zozuláková</i>)	217

Autori ▪ Authors

PaedDr. Uršula Ambrušová, PhD. (Východoslovenské múzeum v Košiciach)

Mgr. Mária Ďurkovská, PhD. (Spoločenskovedný ústav SAV)

Mgr. Peter Fedorčák, PhD. (Filozofická fakulta UPJŠ)

PaedDr. Marián Gajdoš, CSc. (Spoločenskovedný ústav SAV)

PhDr. Dárius Gašaj (Východoslovenské múzeum v Košiciach)

JUDr. Ján Gašpar (Štátna vedecká knižnica v Košiciach)

Mária Hajduová (Archív mesta Košice)

Mgr. Peter Himič, PhD. (Štátne divadlo Košice)

Mgr. Pavol Hrehorčák (Bábkové divadlo v Košiciach)

Mgr. Ján Kovačič (Východoslovenská galéria Košice)

Mgr. Diana Kunderová (Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice)

Ing. Eugen Labanič (Slovenské technické múzeum)

Ing. Tomáš László, PhD. (Historická spoločnosť Imricha Henszlmana, Košice)

prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD. (Prírodovedecká fakulta UPJŠ)

PhDr. Milena Ostrolucká (Štátny archív v Košiciach)

PhDr. Ružena Parová (Referát správy registratúry UPJŠ)

Dr.h.c. mult. prof. Ing. Juraj Sinay, DrSc. (Technická univerzita v Košiciach)

prof. PaedDr. Štefan Šutaj, DrSc. (Filozofická fakulta UPJŠ)

prof. PhDr. Ladislav Tajták, CSc. (Filozofická fakulta UPJŠ)

PhDr. Katarína Turčanová (Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice)

PhDr. Mgr. Gabriel Vizslay (Košický samosprávny kraj)

PhDr. Klaudia Baganová (Východoslovenské múzeum v Košiciach)

Mgr. Katarína Zozuláková (Východoslovenské múzeum v Košiciach)

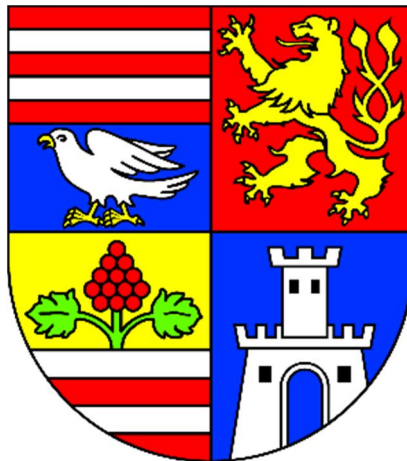
Sponzori

Vedeckú konferenciu „Košice – inštitucionálna základňa kultúry, školstva a vedy (k 140. výročiu založenia Východoslovenského múzea v Košiciach)“ a vydanie zborníka príspevkov z konferencie finančne podporili:

VEGA – vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied

Rektorát Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Košický samosprávny kraj

Košice – inštitucionálna základňa kultúry, školstva a vedy

Uršula Ambrušová – Peter Fedorčák (eds.)

Vydavateľ: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Odborné poradenstvo: Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach
<http://www.upjs.sk/pracoviska/univerzitna-kniznica>
Redakčná úprava: Peter Fedorčák
Preklad a korekcia anglických textov: Emese Köteles, Peter Fedorčák
Rok vydania: 2012
Náklad: 300 ks
Rozsah strán: 230
Počet AH: 13,861
Vydanie: prvé
Tlač: EQUILIBRIA, s. r. o.

ISBN 978-80-7097-992-1